

Pokojni se je rodil 26. marca 1876 pri Sv. Urbanu pod Ptujem. Gimnazijo je končal v Ptuju, bogoslovje v Celovcu. Kaplan je bil pri Sv. Juriju na Vinogradih, severno od Celovca. Od tam je bil poslan za pomočnika bolnemu župniku v Škocjan ob Klopinskem jezeru, kjer je postal po letih župnik in je vztrajal na tem mestu z vso neustrašenostjo do svoje prezgodnje smrti.

Po nesrečnem plebiscitu je ustanovil Prosvetno društvo za koroške Slovence in je bil od leta 1921 do 1927 koroški slovenski poslanec. Nato je prevzel mesto predsednika koroške Prosvetne zveze in svetnika Kmečke zbornice.

Leta 1933 je obiskal s koroškimi pevci Ljubljano in druga važnejša mesta v Slo-

veniji, kjer je vzbudil občo pozornost kot izborni govornik ter z vso vnemo in požrtvovalnostjo delujoči voditelj koroških Slovencev.

Nezabne bodo ostale njegove zasluge za probujo koroške mladine, zlasti dijaštva in duhovniškega naraščaja. Njegovo gostoljubno župnišče je bilo vedno zbirališče dijakov ter bogoslovcev, ki so gledali v blagopokojnem vzor nesebičnega, vztrajnega ter junaškega delovanja za slovenske Korošce na vseh poljih.

Z rajnim Poljancem je legel v zemljo neodrešene Koroške dolgoletni borec za pravice teptanega slovenskega naroda, kateri bo ohranil svojemu velikemu sinu trajen in hvaležen spomin.

Novice

Osebnosti

Duhovniške vesti. Imenovan je bil za kn.-šk. duhovnega svetovalca g. Rudolf Vadovič, župnik v Beltincih. — Umeščen je bil g. Ivan Orel, I. kaplan v Vojniku, kot župnik v Gornji Polskavi. — Nastavljeni so bili za kaplane gg. semeniški duhovniki: Alojzij Kovačič pri Sv. Tomažu pri Ormožu, Matija Rous v Črensovcih in Martin Stefanciosa v Žalcu. Pri Sv. Mariji v Mariboru je bil nastavljen za kaplana frančiškan p. Mariofil Jelenc. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Ivan Koren iz Dolnje Lendave v Dobrovnik, Martin Lupše iz Jarenine v Vojniku, Franc Merkač iz Žalca v Jarenino, Ivan Sukič iz Črensovcov v D. Lendavo, Ivan Zelko iz Dobrovnika k Sv. Jakobu v Slov. goricah z delokrogom pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

Spremembe pri kapucinih. Premeščeni so: p. Joahim Ferk iz Maribora za gvardijana v Varaždin; p. Janez Rebere za gvardijana iz Varaždina v Maribor; iz Celja v Varaždin p. Vilibald Novak, v Celje pa pride p. Engelbert Bojnec; iz Osijeka v Maribor p. Gustav Mavrič, v Celje pa iz

Maribora p. Jakob Vučina za prefekta zunanjega konvikta.

Podeljeni župniji. Župnija Sv. Marjeta ob Pesnici je bila podeljena g. Antonu Rantaša, ekspozitu-kaplanu v Veliki Polani v Prekmurju. — Št. Ilj pri Velenju je dobil g. Jurij Lebič, kn.-šk. dvorni kaplan in tajnik.

Nesreče

Nesreča pri splavljanju lesa. Nad Rušami je zadelo pri splavljanju lesa deblo 29 letnega drvarja Štefana Kepec in mu je zlomilo desno nogo. Poškodovani delavec se je zatekel v bolnišnico v Maribor.

12 letni fantek smrtna žrtev električnega toka. V Slov. Bistrici pri Laznikovih je hotel 12 letni Janez Bračič na svinjak. Z eno roko je prijel za špranjo v steni, drugo je vtaknil v podstavek za električne varovalke. Že pozabljen vod je bil priklopljen na električni tok 220 voltov. Fantek je bil bos, tla pa mokra zaradi neprestanega deževja. Na ta način je povzročil s svojim dotikom zvezo z zemljo in obvisel oprt ob steno. Na-

šli so že vsega otrpnjenega in niti poklicani zdravnik mu ni mogel več pomagati.

Usodepoln padec z drevesa. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je padel 17 letni posestnikov sin Ivan Lukežič 8 m globoko z jablane in si je pri padcu strl spodnjo čeljust in roko. V nezavestnem stanju so ga oddali v mariborsko bolnišnico.

Huda nesreča kolesarja pri trčenju z motorjem. Na ovinku skozi vas Lutverce v Apački kotlini sta se srečala in trčila Karel Fekonja, pekovski pomočnik iz Gornje Radgone, na motornem kolesu, in kolesar L. Steyer iz Črncev. Pri trčenju si je zlomil kolesar nogo, strl ključnico in še kolo se mu je zvilo. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Radkersburg. Motociklistu se ni zgodilo nič kaj posebno hudega, ker je sedel na težkem motorju.

Toča povzročila precejšnjo škodo. Dne 23. in 24. avgusta je obiskalo gornjeradgonski okoliš neurje s točo, ki je vzela po vinogradih dobrih 25% letošnjega mnogo obetajočega pridelka.

Viničarija v plamenih. Posestnici Mariji Špes iz Štatenberga pri Slov. Bistrici je

Najdražja slika na svetu

Kolikar je znano, je najdražja reklamna slika na svetu oljnata slika Paderewskega (bivšega predsednika Poljske), ki jo je pred kakimi petimi leti dal naslikati bogati ameriški tovarnar klavirjev. Slikal je španjski slikar Ignacij Zuloaga in je dobil zanjo 15 tisoč dolarjev, kar je v našem denarju nad 700 tisoč dinarjev.

Carske dragulje so ukradli

Toipa vlomilcev je vdr-la ponoči v počitniško hišo sira Harolda Wernherja v bližini Londona. V hiši je bilo ob času vloma samo služabništvo. Zjutraj je eden izmed slug odkril, da je neka okenska šipa razbita. Takoj nato je našel še dru-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklih in sedanje dobe

Tako nekako so se glasile poslovilne ter samozavestne besede velikega mojstra. Komaj je odcep-tal po stopnicah, ga je že čakal v veži tiskarne tajni policist in ga je pozval v imenu zakona na policijski komisariat.

Mariborska policija je predala proti Rupniku preveč kar najbolj obtežilnega gradiva in ga je enostavno zaprla kljub dejstvu, da je že bil od porote mu prisojeno kazen prestal v preiskavi.

Policija je zagrabila glavnega krivca Rupnika z novimi dokazi krivde, katera nikakor ni bila manjša nego Potočnikova.

Mojster se še ni bil prav nasrkal svežega zraka v ljubi svobodi, že je moral za zamreženo okno policijskih zaporov v tako zvanem hotelu »Graf«.

Zasliševali so ga v presledkih zelo dolgo na policijskem komisariatu. Natipkali so pole novih zapisnikov ter izpovedi prič.

31

Od »Grafa« je romal Rupnik z na novo podprtimi obdolžitvami v jetnišnico mariborskega okrožnega sodišča, kjer je pričelo izpraševanje vesti o starih ter znanih in na novo odkritih ponarejevalskih grehah.

Skoraj leto dni je trajala preiskava, ki je bila zaključena s ponovno obtožnico za poroto. Porotniki so se zbrali radi osvežene Rupnikove krivde 12. marca 1927, na dan, ko je dospelo iz kaznilnice v sodno dvorano sporočilo, da je ravno to jutro umrl obtožencev sodrug ter somojster — Jurij Potočnik.

Porota pravkar beleženega dne je prisodila Francu Rupniku devet let ječe.

Stol sedmorice v Zagrebu mu je znižal kazen na pet let. Od prve velike kazni je prestal mojster v mariborski kaznilnici štiri petine, eno petino mu je zbrisala amnestija ali pomiloščenje.

Po malodane petih letih se je vrnil iz ječe čil po duhu ter zdrav na telesu. Naselil se je v Mariboru v svojem starem bivališču ob Dravi.

Druga huda kazen

V Mariboru obstoja in deluje društvo za odpustene kaznjence. Namen organizacije je: oskrbeti iz

zgorela viničarija. Okolica je mnenja, da je zanetil ogenj kak popotnik, ki je prenočeval na slami in je iz neprevidnosti odvrigel cigaretni ogorek.

Gostilničarja pogorelo gospodarsko poslopje. Dne 24. avgusta zvečer se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem posloplju gostilničarja Henrika Rogana v Gornjem Cmureku. Ker je bilo v posloplju spravljenega precej sena in slame, se je požar bliskovito razširil in so le težko na kraj nesreče prihiteli gasilci iz Murecka ter Žepovcev in pač omejili požar, da se ni razširil še na stanovanjsko poslopje. Hlapec, ki je spal v gospodarskem posloplju, je dobil hude opekline ter je bil prepeljan v bolnišnico. Domnevajo, da je bil požar podtaknjen, kakor doslej že dvakrat, vendar pa je bil obkraj pravočasno udušen.

Sedemletni fantek utonil v cisterni. Dne 25. avgusta popoldne je šel nabirat gobe sedemletni Franček Meško iz Preclava pri Št. Lenartu pri Veliki Nedelji in še neki drugi dečko. Graška hranilnica ima na tamkajšnjem hribu cisterno za nabiranje vode, katero rabi za vinograde. V tako cisterno je padel Meškov otrok in ko je poklical njegov tovariš ljudi, pridnemu fantku ni bilo več pomoči, ker se je bil že utopil.

Železniška nesreča na prelazu. 24. avgusta zjutraj je zajel vlak pri Križevcih pri Ljutomeru na prelazu voz v trenutku, ko je vozil vlak v postajo. Vlak je pograbil konja in voz in je vse razbil ter raznesel. Voznika je pognal sunek z voza in se je samo pobil. Lastnik konja dirkača trpi občutno škodo, ker je hotel s konjem nastopiti na konjskih dirkah na Cvenu dne 4. septembra. Nerazumljivo je da voznik vlaka ni videl in ne slišal, dasi je izpeljana cesta preko proge povsem na odprtem.

Nesreča z motornim kolesom. Na cesti med Dobrovnikom in Dolno Lendavo se je zaletel posestnik Iv. Gajdek z motornim kolesom v voz. Pri trčenju si je zlomil nogo ter se je poškodoval na obeh rokah. Ponesrečenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Avtomobil se dvakrat preobrnil. Pri Sv. Jederti med Slovenjgradcem in Dravogradom se je zgodila 22. avgusta predpoldne v zadnjih štirih letih tretja huda avtomobilska nesreča. Potnik polzelske tovarne tkanin Drago Sirec iz Celja se je peljal v novem avtomobilu proti Dravogradu. Na nevarnem ovinku pri Vrhnjakovem mostu je začel voz polzeti in ga je vrglo tri metre pod cesto na ledino, kjer se je dvakrat preobrnil. Sreča v nesreči je bila, da je obstal precej poškodovani avto tik ob bregu Mislinje. Še par korakov in avtomobil bi bil štrbunknil v vodo. Trgovski potnik Sirec je dobil hude poškodbe na glavi in si je zlomil ključnico. Koj po nesreči so ga prepeljali v slovenjgraško bolnišnico. Šofer je le manj poškodovan. Škoda na avtomobilu znaša 20.000 din, zavarovalnina pa 42.000 din.

Sedem ljudi pri avtomobilski nesreči ranjenih. Iz Hrastnika je peljal 25. avgusta Stanko Primožič z avtomobilom Franja Jakoveca iz Jastrebarskega sedem ljudi. Na ovinku pri Prapretnem pri Radečah je privozil nasproti v avtomobilu g. Ahmed Jakovič, ravnatelj tekstilne tovarne Mautner v Zagrebu. Na ovinku srečanja je cesta zelo ozka in površje porasla z živo gabrovo mejo, katere letos niso postrigli. Vozača nista videla drug drugega in zaradi tega je prišlo do hudega trčenja. Na avtomobilu iz Hrastnika so se zdrobile vse šipe in ves sprednji del avtomobila je zbit. Tudi zagrebški avto je hudo trpel, le ravnatelj Jakovič je ostal nepoškodovan in je po nesreči ter zaslišanju šel sam v Radeče. Več ali manj poškodovanih je bilo sedem ljudi, katere je gasilski reševalni avto odpeljal deloma na dom, deloma v trboveljsko bolnišnico. Nesreča se je zgodila zaradi ovinka, žive meje in kupa gramoza ob cesti.

Jamski voziček hudo poškodoval rudniškega paznika. V stari jami v rudniku v Libojah pri Celju je zadela huda nesreča rudniškega paznika Franca Podlesnika iz Liboj. Ko je šel po rovu, so se odprla nad njim zavarovalna vrata kočarja. V tem trenutku je pripeljal jamski voziček, ki je

padel skozi vrata in je priletel 10 metrov globoko na hodnik, kjer je prebil lobanjo Podlesniku. Hudo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Vlak smrtno povozil ženo progovnega delavca. Stroj vlaka je zadela v Trbovljah v glavo Kešetovo, ženo progovnega delavca, ko je nesla kosilo svojemu možu. Vlak je privozil za žensko, ki se pa ni prav ognila in je prišlo do smrtne nesreče. Kešetovo so prepeljali v trboveljsko bolnišnico s počeno lobanjo in je kmalu po prepeljavi umrla.

Žrtev igračkanja z revolverjem. 16 letni Jakec Božič in 14 letni dijak Radoša Pašta v Trbovljah ogledovala revolver, o katerem nista vedela, da je nabasan. Orožje se je nenadoma sprožilo in krogla je zadela Paša v trebuh. Žrtev neprevidnosti so koj spravili v trboveljsko bolnišnico, kjer so z operacijo odstranili kroglo.

500 kg težka skala se zvalila na otroka. V Novi gori pri Krškem se je zgodila smrtna nesreča, koje žrtev je postal desetletni sin posestnika Kerina. Fant in oče sta nabirala v domačem gozdu srobot. Sinko je stopil med grmovjem na kakih 500 kg težko skalo. Ogromni kamen se je naenkrat premaknil, dečko je padel v znak, skala pa nanj tako, da mu je zdrobila prsni koš in je bil pri priči mrtev.

Dveletni sinček utonil v mlaki. Pri Srševnovih v Novi gori pri Krškem se je oddaljil dveletni Edvarček od hiše in je padel v bližnjo mlako, iz katere so ga potegnili utopljenega. Mati je pripravljala obed, fantek se je neopaženo zgubil za kratek čas in že se je zgodila smrtna nesreča.

Nesreča tesarja. Josip Lunčič, tesar iz Morave pri Kočevju, je uslužben pri zagrebški tvrdki »Iver«, ki ima svoj les tudi po kočevskih gozdovih. Pri spuščanju smrekovih debel po drči je priletel hlood Lunčiču v levo nogo in mu jo je zlomil. Ponesrečenega so poslali v ljubljansko bolnišnico.

Božjastnik se hudo poškodoval pri padcu s kozolca. Vincenc Turnšek, 46 letni božjastni čmarnar iz Podloga pri Št. Juriju

kaznilnice odpuščenim po prestani kazni kako službo. Društvo ima zelo težavno nalogo, ker se kaznjenca vsak nekako boji, kaj šele, da bi razbojnika, sleparja ali tata zaposlil pri sebi.

Zgledi namreč učijo, da je le neznamen odstopok onih, kateri bi se bili v ječi poboljšali ter krenili po prestani kazni na pravo pot. Prav nasprotno je resnica! Kaznjenc se v slabi družbi v kaznilnici še bolj pokvari. Komaj je na svobodi, že zapade starim zločinskim grehom in roma nazaj za zapahe zaporne celice.

Res je tudi, da ne dobi pretežni del večjih hudo delcev po izpustitvi primerne službe in je večkrat naravnost prisiljen, da se oskrbi nasilnim potom ali s krajo s tem, kar rabi za življenje.

Z našim starim znancem ter mojstrom Rupnikom je bilo v tem oziru čisto drugače. Bil je dober fotograf. Dalje je bila njegova ponarejevalska spretnost znana po vsem Mariboru in okolici.

Ljudje z Dravskega polja so že kar prežali, kdaj bo največji umetnik in ljudski dobrotnik zopet na svobodi, da ga zvbijajo pod svojo streho in ga poprosijo, da jih osreči z vladarjem sveta — denarjem.

Rupnik je prebil prisojenih mu pet let v mariborski kaznilnici.

Po izpustitvi se sigurno ni obrnil na zgoraj omenjeno dobrodelno društvo, ampak se je koj naselil kot fotograf v svoje tolikanj priljubljeno stanovanje ob Dravi.

Mojstrove izredne zmožnosti so vzbujale skozi leta zanimanje zanj ne le pri bolj lahkovernemu kmečkemu narodu, celo pri mestnih izobražencih. Po prestani prvi večji kazni izsledimo ponarejevalca v Melju v Mariboru pri družini, katera mu je hotela dobro in ga obdržati z zaslužkom za opravljeno delo na potu poštenosti.

Kot ponarejevalec je razumel Rupnik izdelovanje klišejev (v kovinaste plošče s pomočjo kislin vdeleni fotografski posnetki), kateri se uporabljajo za tisk slik.

Klišarne še danes nimamo v Mariboru in smo navezani na tozadevne precej drage izdelke, da jih naročamo iz Ljubljane ter Zagreba.

Zakonca v Melju sta povabila mojstra k sebi ter sta mu opremila delavnico, v kateri bi naj izdeloval klišeje in bi vsi trije lahko dobro zaslužili.

(Dalje prihodnjilje)

ge sledove vlomna in nazadnje se je izkazalo, da je šlo vlomilec in prvi vrstni za dragocene predmete, ki jih je bila lady Wernherjeva, ena izmed hčera bivšega ruskega velikega kneza Mihaela, podedovala po svoji materi. Osebe je takoj pozvalo policijo, ki pa do slej vlomilcev ni mogla izslediti.

—

Ženske niso iznajdljive

Angleški znanstveni urad, ki podeljuje osebne pravice za razne iznajdbe, je samo lani izdal 35.867 takih pravic (patentov); med vsemi temi tisoči iznajditelji je bilo samo 374 žensk. Iznajdbe so skoraj z vseh mogočih polj. Največ je takih, ki se nanašajo na orožje in številne druge pripomočke.

ob juž. žel., je spal na kozolcu. Ponoči ga je napadla božjast, padel je s kozolca tri metre globoko. Pri padcu si je zlomil desno nogo in se je še tudi na znotraj hudo poškodoval. Reveža so oddali v celjsko bolnišnico.

Nesreča z izposojenim avtomobilom. Neki Nemeč iz Ostmarke je spravil pred dnevi svoj tovorni avto v Oreheku pri Stražišču na Gorenjskem. Ta avto si je izposodilo 26. avgusta zvečer pet fantov, ki so se odpeljali na izlet. Avto je šofiral Ciril Zupan, ključavničar iz Drulovke. Fantje so vozili najbrž proti Ljubljani in so se vračali po novi cesti mimo Smlednika in Trboj. Ker ni bil Zupan preveč vešč šofiranj, je na nekem ovinku med Smlednikom in Trbojami zavil s ceste, tako, da se je tovorni avto prevrnil in se nato spet zasukal pokonci. Pri tej nesreči sta dobila Zupan in Vehovec hude poškodbe na glavi, da sta obležala nezavestna na tleh, poškodovan je bil tudi avtomobil, vendar ne toliko, da ne bi bil sposoben za vožnjo. K sreči je znal še eden izmed manj poškodovanih šofirati, zato so naložili na avto oba poškodovanca in se odpeljali v Kranj k zdravniku, kateri je odredil prevoz ponesrečenih v ljubljansko bolnišnico.

Izredna pošta strele. Na Uncu pri Rakeku je udarila strela med nočno nevihto v češnje posestnika Jožefa Gabrejna, po domače Šurčka. Deblo drevesa je strela razpraskala, zdrknila do zemlje in švignila skozi odprtino v hlev. V hlevu je samo osmodila eno živinčce na vratu ob verigi, od tam pa je preskočila na kravo ter vola ter ju ubila, dočim je prvo zadeto govedo ostalo živo. Vžgal pa udar strele ni ničesar.

Tisoč žrtev povodnji na Koreji. Na Koreji na Daljnem vzhodu je zahtevala povodenj zadnjih dni 616 smrtnih žrtev. 450 oseb pogrešajo in je skoraj gotovo, da so utonile.

Razne novice

Drava naplavila utopljenca. Zadnjič smo poročali, da je zginil v valovih Drave pri kopianju v Studencih pri Mariboru Franc Prešern, sin strojevodje in 16 letni gojenec šole železniških delavnic. Truplo utopljenca je naplavila Drava pri Ptujju.

Popravljeni brod čez Dravo. Brod čez Dravo pri Markovcih pod Ptujem je bil dva meseca neuporaben, ker je močno narasla Drava junija meseca izpodkopala stebre, na katerih je bila napeta vrv. Vrv je padla v vodo in se je navila krog regulacijskih drogov. Z velikim naporom so izvlekli večji del vrvi iz Drave. Postavili so stebre, napeli vrv, zgradili mostičke in brod je zopet v prometu.

Državna klasična gimnazija v Mariboru. Vpisovanje za novo šolsko leto se bo vršilo po naslednjem razporedu: za IV. do VIII. razred dne 1. septembra od 8 do 10; za II. in III. razred dne 2. septembra od 8 do 10; za I. razred dne 3. septembra od 8 do 11. Učenci z drugih zavodov se zglasijo za vpis v zgoraj določenih dneh in urah v ravnateljevi pisarni. Učenci se opozarjajo, da prinesejo s seboj vse v letnem poročilu naštetih listine, ker brez teh ne bo njih vpisan. Otvoritvena služba božja bo 12. septembra ob 8 v Alojzjevi cerkvi. Po sv. maši gredo učenci v svoje učilnice.

Okrožje ZAKŠ Maribor naroča vsem podružnicam okrožja, da v nedeljo, 11. septembra, skliče-

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, zaradi česar imajo vranje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči zaradi zapake, obenem se pa doseže tudi boljše tek. (Ogl. reg. S. broj 30.474/35.) 1133

jo odborovo sejo ali širši sestanek, na katerem se naj zbero podatki na podlagi okrožnice. — Predsednikom, tajnikom in blagajnikom podružnic okrožja se naroča, da se udeležijo širše seje okrožja ZAKŠ Maribor, ki bo v nedeljo, 18. septembra, ob 9.30 v prostorih Gambrovinove restavracije v Mariboru.

»Vinske bolezni in napake« je naslov lične knjižice, izišle v založbi Zveze združenj gostilničarskih obrti dravske banovine, katero je napisal priznani vinarski strokovnjak, sedanji kletarski nadzornik v Ljubljani g. ing. Ivo Zupanič. Knjižica razpravlja v lepi in lahko razumljivi besedi o glavnih boleznih in napakah vina, poleg tega pa obravnava na kratko vzroke motnosti vina in opisuje v jedrnatih oblikah glavna sredstva in pripomočke za čiščenje in zdravljenje pokvarjenih vin. Ker upošteva pisec določbe veljavnega vinskega zakona in se poslužuje skušenj modernih pridobitev v kletarstvu, bo knjižica odlično služila našim gostilničarjem in vinskim trgovcem. S pridom pa bodo segali po njej tudi vinogradniki, ker jim bodo s posebnim ozirom na sedanje razmere pazljivo obdelana kletarska vprašanja res dober in zanesljiv svetovalec.

Polovična voznina. Ježenski ljubljanski velesejem bo od 1. do 12. septembra. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je odobrilo polovično voznino v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Obiskovalci ljubljanskega velesejma, ki hočejo uživati 50% popust na železnice, naj kupijo na odhodni postaji ali pri »Putnikue« celo vozno karto do Ljubljane in rumeno železniško izkaznico za 2 dni. Železniške karte pri prihodu v Ljubljano ne smejo oddati, ker velja ta skupno z železniško rumeno izkaznico, na kateri se potrdi obisk velesejma, za brezplačen povratek do odhodne postaje. Legitimacije za vstop na velesejem se kupijo v Ljubljani na velesejmu pri blagajni.

Sanatorij v Mariboru. Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji

Dva strela iz karabinke na avto. Zagrebški tovarnar usnja Fischer se je peljal dne 25. avgusta po cesti Guštanj-Mežica. Blizu Prevalj, tik nad novim mostom čez Mežo, je bil oddan strel iz vojaške karabinke. Krogla je zadela prednje kolo in ga je tako pokvarila, da bi se bil avtomobil skoraj prevrnil. Drugi strel je pogodil na desno stran volana v šipo in jo razbil. Šofer in lastnik avtomobila, kateremu sta bila namenjena strela, sta ostala nepoškodovana.

Stara kipa ukradena. Iz župne cerkve v Slovenjgradcu sta bila ukradena stara in precej vredna kipa Kristusa in angela.

Prijet tihotapec. Na postaji Tezno pri Mariboru sta prijela orožnik in financar krošnjarja Petra Galiča, kateri se je hotel odpeljati proti Zidanemu mostu z 292 vžigalniki in 99 paketi igralnih kart. Galiča so že dolgo iskali in je star znanec finančne oblasti.

Ukradena krava. Iz hleva posestnika Ivana Zafošnika na Pragerskem je bila ukradena 1800 din vredna krava.

Kazenski jubilej. Adolf Dimnik, brezposelni pekovski mojster od Sv. Lenarta v

Slov. goricah, je bil že 24 krat kaznovan. Sedaj ga čaka 25. in jubilejna kazen, ker je povzročil svoji sestri pravo opustošenje.

Vlom v stanovanjsko hišo. V Bunčanih pri Veržaju je vlomil neznanec v stanovanjsko hišo posestnika Jožefa Slavič in mu je odnesel 1500 din.

Pet ciganov zaprtih zaradi vloma. Na Vinskem vrhu pri Ivanjkoveh je ciganska tolpa vlomila v stanovanje posestnika Ivana Škerjanca. Vlomilci so pobrali in odnesli vse, kar je bilo količkap vredno. Z obilnim plenom so se zatekli lopovi v bližnji gozd, kjer so jih presenetili orožniki pri delitvi pokradenih predmetov in so zaprli pet ciganskih uzmovičev.

Podlegel udarcu z ročico. Maks Ivanič, kurjač v Ljutomeru, je dobil, kakor smo že poročali zadnjič, udarec z ročico po glavi zaradi tega, ker je krotil psa na nekem kmečkem dvorišču, kamor je bil shranil kolo. Udarjeni Ivanič je podlegel poškodbi in je bil pokopan v Križevcih pri Ljutomeru. Zapušča ženo z dvema neprekrbljenima otrokoma.

Vlomilec in tat z ženo pod ključem. Jakob Zver iz Grabonoša pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je odtegnil odsluženju od okr. sodišča v Mariboru prisojene mu osemmesecne kazni s pobegom z ženo od doma. Klatil se je po gozdovih krog Radenc. Po dnevi je spal kje v senci, ponoči pa je skupno z ženo vlamjal ter kradel po okoličih vse, kar mu je prišlo pod roke. Ko je prišla tatinsko dvojico orožniška patrolja iz Radenc, je dobila pri njej tri zaklane pure. Nazadnje sta se skrivala v razsežnem gozdu na Janeževem vrhu. Po aretaciji sta priznala številne vlome, katere sta zagrešila po Prlekiji. Orožniki so ju oddali v soboške zapore.

Na debelo okraden fotograf. V Celju na Dečkovem trgu poseda delavnico ali atelje fotograf Kvas. Neznani tat je izrabil po dnevi ugodno priliko, ko se je mudil g. Kvas z avtomobilom v okolici Celja, in se je vtihotapil v temnico, kjer je blagajna. Iz blagajne je sunil neznanec 14.468 din denarja in tri hranilne knjižice s skupnim zneskom 20.000 din. Ob času tatvine sta bila pomočnik ter pomočnica v ateljeju in nista opazila ničesar sumljivega. G. Kvas je ugotovil tatvino šele drugi dan, ko je bila izvršena. Tat je bil silno previden ter spreten in so mu morale biti dobro znane prilike pri fotografu. O storilecu ni do zdaj še nobene sledi.

Žalostna usoda pijanega in spečega sejmara. Kmet izpod Mrzlice je popival v Trbovljah, ker je dobro prodal svoje konje. Ko se ga je pošteno nakresal, je zaspal v krčmi. Zjutraj je šele spoznal, da ga je nekdo v pijanosti ter spanju olajšal za tri jurje.

Nad čebelami se je maščeval. V vasi Police pri Cerkljah je polil nekdo čebelne panje s katranom, kojega smrad je pomoril čebele, katere so bile prepeljane na pašo iz Gorenjske. Največjo škodo trpi radovljiški župan g. Resman, kateri je ob devet panjev. V tem primeru gre gotovo za maščevanje nad lastniki čebel, kateri razvažajo živalce na pašo.

Izpred sodišča

Svarilen primer mladostne izprijenosti. 12 letna Weincarl Fanika iz Legna pri Slovenjgradcu je pred sodiščem priznala 16

večjih tatvin, malih pa se sploh ne more spomniti, ker jih je preveč. Pred dvema mesecema je zmanjkalo nekemu posestniku iz Starega trga na lepem 4000 din gotovine. Osumili so neko dekle, ki se je te dni potepalo, oziroma prosjačilo v bližini. Pred sodiščem je mala sraka priznala tudi to in je dejala, da je vse ukradene stvari in denar znosila domov svoji vse graje vredni materi. Mati je seveda pred sodiščem zanikala vsako krivdo, a na podlagi dokazov je bila obsojena na deset mesecev zapora. Dekle je bilo že v poboljševalnici v Ljubljani, a je ušla in čim je prispela nazaj, je zopet začela krasti. To je sad slabe vzgoje, žalosten primer, kaj stori že iz otroka slaba družba in — slaba mati. Deklica se je klatila nekaj časa tudi s cigani in so jo v Slovenjgradcu orožniki prijeli in odgnali naravnost od blizu kolodvora taboreče ciganske tolpe. Sedaj bo zopet poslana v poboljševalnico.

*

Strašen zločin pred sodniki

Strašna najdba

Na Planini, na južnem delu Pohorja, so našli lani koncem oktobra umorjenega in izropanega 84 letnega posestnika Antona Pongrac. Truplo je ležalo blizu Pongračeve domačije ob poti v gozd. Starec je bil napaden iz zasede na povratu iz Slov. Bistrice. Imel je razbito glavo, prerezan vrat, še en zabodljaj in povrh mu je morilec odvezl denar.

Hitro prijet zločinec

Orožniki iz Slov. Bistrice so bili hitro obveščeni o grozni najdbi in so imeli tudi kmalu pravega krivca v osebi lastnega sina Antona Pongrac. Bolj slaboumni sin je bil po umoru čisto miren in je noč po krvavem dejanju prespal. Ko so mu povedali drugo jutro, v kakem stanju je bil najden njegov oče, je glumil presenečenje in se je podal v krčmo po vino za sedmino.

Orožniki so zadeli pri preiskavi na morilčeve krvave hlače in šele pod težo tako tehtnega dokaza je priznal. Krivdo je prevzel nase in je ni prav nič zvrčal na ženo.

Ozadje dejanja

Stari Pongrac je bil s svojo deco strog oče. Ko se je starejši sin Anton pred deseti leti kljub očetovemu odporu oženil, mu ni hotel izročiti posestva. Sinova ženitev je povzročila tolike spore, da se je moral sin preseliti v drugo hišo in so živeli na Pongračevini v ločenem gospodinjstvu.

Staremu je umrla žena pred enim letom. Kmalu po njeni smrti si je vzel dekle in s to se je hotel kljub izredno visoki starosti poročiti. Obstojala je nevarnost, da bo ogorčeni gospodar prepisal posest na ime druge žene.

Opisano razmerje je najbolj bodlo v oči sinovo ženo Marijo, katero je njen mož slepo ubogal. Brihtna in oblastna žena je kmalu pregovorila moža, da se znebi zakona željnega starca nasilnim potom.

Snaha je celo skovala načrt za napad na starega, ko se je odpravljal ta na sejem 28. oktobra lanskega leta v Slov. Bistrico, da bi tamkaj kupil čevlje za svojo dekle. Mladi Pongrac je poslušnil peklenški naveset žene in je napadel ter umoril starega

natančno tako, kakor se je poprej domenil z ženo.

Načrt za napad in izvedba

Anton Pongrac mlajši je po postavi ter moči šibkejši nego je bil njegov 84 letni oče. Iz tega razloga je moral sin na ženino prigovarjanje v zasedo ob poti, ki vodi v bližini Pongračeve domačije skozi gozd. Za napad si je pripravil več kamnov.

Da bi pa odvrnil od sebe sum krivde, se je podal morilec proti večeru omenjenega dne k čevljarju Šparhaku, od koder se dobro vidi na pot, po kateri se je moral vrniti oče iz Slov. Bistrice.

Kakor hitro je zagledal očeta, se je poslovil od čevljarja z izgovorom, da noče hoditi s starim skupaj.

Odrzrel je v gozd ter se skrnil v grmovje. Pustil je očeta mimo skrivališča, stopil za njim, mu izpodbil noge in na tleh ležečega je obdeloval s kamni. Slednjič je žrtvi prerezal še vrat in mu je še enkrat zasadil nož v vrat tako, da mu je skoraj čisto odrezal glavo.

Umorjenemu je potegnili iz žepa 100 din in jih je odnesel doma čakajoči ženi. Vražja babnica je poslala okrvavljenega moža nazaj v gozd z naročilom, da mora oropati staremu ves denar, kar je nečloveški sin tudi storil. Denar je prevzela žena in je pri prvem zaslišanju odločno tajila vsako zvezo z zločinom.

Priznanje obeh in obsodba

Strašno dejanje je bilo zagrešeno dne 28. oktobra 1937. Preiskava se je zavlekla, ker sta obdolženca tajila in je pozneje tudi mož po priznanju hotel biti sam vsega kriv. Šele razne priče, obremenjevalne okoliščine in dolgotrajno zasliševanje je nagnilo zakrknjeno žensko, da se je tudi ona udala pod težo dokazov in priznala sokrivdo.

Nazadnje je še mladi Pongrac izpovedal, kako da zadene glavna krivda njegovo ženo, v koje glavi se je rodila zamisel, kako se znebiti trdoglavega starca.

Skoro leto dni je preteklo, preden je bilo vse pripravljeno za obravnavo, katera se je vršila v Mariboru 26. avgusta. Veliki senat okrožnega sodišča je obsodil Marijo Pongrac na 12 let, njenega moža Antona pa na 10 let ječe.

Naš novi vojni minister ter armadni general M. Nedić

Slovenska Krajina

Avto zgorel s prtijago vred. G. Nikolaj Kapetanovič, poštni upravnik, vzdržuje poštni promet s svojim avtomobilom med Soboto in Prosenjakovci. Zadnji četrtek, 25. avgusta, ob enajstih ponoči je vozil tri potnike proti Martijancem. Ker je bila napaka v motorju, se je zaletel avtomobil v brzojavni drog, katerega je izdri in ga je pognal 10 m daleč, avto pa se je prevrnil v jarek. Zaradi hudega udara se je voz poškodoval in vnel. Potniki so poskakali iz avtomobila in so odbrzeli v Martijance po gasilce, kateri pa niso

Valter Kunciman, angleški posredovalec med suetskimi Nemci in češkoslovaško vlado.

Jurij Lansbury, angleški delavski voditelj, kateri se mudi na mirovnem posredovanju na Balkanu.

General Brauchitsch, vrhovni poveljnik nemške armade.